

KISS GÁBOR LÁSZLÓ
Oktatási Hivatal
Tankönyvkiadási Koordinációs Főosztály, főosztályvezető
kiss.gabor2@oh.gov.hu

AZ OKTATÁSI HIVATAL INNOVATÍV TARTALOMFEJLESZTÉSI ÉS LEGFRISSEBB TANESZKÖZKÍNÁLATA TÉMAKÖRÖN BELÜL ÚJ FEJLESZTÉSEK AZ SNI TERÜLETÉN ÉS A SZAKMAI KÉPZÉSEKET TÁMOGATÓ TANESZKÖZÖK

Az elmúlt évek fejlesztéseinek összegzéseként az előadás bemutatja azokat az új taneszközöket, amelyeket sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók számára készítettünk, illetve a szakmai tantárgyak oktatásához készítettünk az eSNI kerettantervek alapján. Az előadás részletesen foglalkozik a számítógépes adatrögzítő tankönyv ismertetésével is. A tankönyvjegyzéken olyan kiadványok is szerepelnek, amelyek az enyhe és középsúlyos SNI tanulók kerettanterveihez igazodva készültek. Fontos hangsúlyozni, hogy az állami tankönyvi portfólióban az enyhe és középsúlyos SNI kiadványok, az ezekhez a szintekhez készült kerettantervek követelményeihez íródtak a gyógypedagógusok bevonásával a különböző fejlesztési időszakokban. A 2023-as évben 12 új SNI-kiadvánnyal bővült portfóliónk, elsősorban természettudományos tankönyvekkel és munkafüzetekkel.

A tankönyvfejlesztés mellett kiemelt figyelmet fordítottunk a szakmai ismereteket közvetítő taneszközökre is, hiszen az SNI-s tanulók számára a szakiskolai képzés területén jelentős tankönyvhiány mutatkozott. Az elmúlt évtizedekben alig készültek papíralapú szakmai tankönyvek, a meglévők pedig elavultak. 2023-ban 15 tantárgyhoz fejlesztettünk új tananyagokat, amelyek digitális/nyomtatható PDF formában is elérhetők.

Az SNI tanulók számára fejlesztett tankönyvek jellemzői:

- Egyszerű, tömondatokban megfogalmazott szövegek,
- A kulcsfogalmak többszöri kiemelése,
- Átlátható, letisztult tördelés,
- Illusztrációk, ikonok és vizuális segédeszközök használata,
- Aktív tanulási módszerek támogatása (pl. tapasztalati tanulás, szituációs játékok, gyűjtőmunka).

Külön figyelmet fordítottunk az SNI-s okostankönyvekre, amelyek kevesebb szöveget, nagyobb méretű ábrákat és letisztult vizuális megjelenést alkalmaznak. A matricás, kivágható elemeket tartalmazó kiadványok további interaktív tanulási lehetőségeket biztosítanak.

Az SNI portfólió lefedi a teljes alsó tagozatot, a felső tagozatos közismereti tantárgyakat, a kSNI kiadványok közül a legfontosabb műveltségterületekhez készült speciális taneszköz, fejlesztő eszköz, sőt okoskönyv is. A legújabb fejlesztéseink között kiemelkedőek az integrált természettudományos kiadványok (6–8. évfolyam), amelyek egyesítik a biológia, kémia, fizika és földrajz tantárgyak ismereteit. Ezek 60-70 oldalas, gazdagon illusztrált tankönyvek és

munkafüzetek formájában készültek el. A középsúlyos SNI tanulók számára egy hiánypótló állampolgári ismeretek taneszközt is fejlesztettünk, amely dobozos taneszköz formában, gyakorlati feladatokkal segíti az alapismeretek elsajátítását.

A szakiskolák számára készített taneszközök között megtalálhatók az élelmiszer-eladó, kerékpárszerelő, számítógépes adatrögzítő és tisztítástechnológiai szakmunkás tankönyvek (elméleti és gyakorlati ismereteket tartalmazó kiadvány). A készségfejlesztő iskolák számára eSNI területen: pl. árufeltöltő, konyhai kisegítő, kisállatgondozó, textil és fonalmentő, udvaros, mézeskalácssütő, háztartási ismeretek, kert és parkápoló, és irodai eszközhasználó kiadványokat készítettünk. Minden szakmai kiadvány vizuálisan gazdag, 70%-ban képi elemeket, 30%-ban szöveget tartalmaz. A kiadványok átlagosan 200 oldalas terjedelemben jelentek meg ezen a területen.

Az ismeretátadás alapelve a motiváció és a könnyen érthető kommunikáció volt. A „Te is képes vagy rá! Meg tudod csinálni!” gondolatmenet köré építettük a tankönyvek szövegezését, a szerzők partnerként kezelik a tanulókat, és közvetlen megszólítással ösztönzik őket a tanulásra. Az átlátható tördelés, a vizuális segédletek és az egyszerű magyarázatok mind hozzájárulnak a hatékony tanuláshoz.

A fejlesztésben 62 gyógypedagógus vett részt, köztük tapasztalt elméleti és gyakorlati oktatók, valamint lektorok. Az illusztrátorok olyan speciális ábrákat készítettek, amelyek a szakmai folyamatokat lépésről lépésre szemléltetik, segítve az adott szakma elsajátítását.

Az új taneszközök mindenki számára ingyenesen elérhetők a megújult tankönyvkatalóguson, amely a www.tankonyvkatalogus.hu oldalon keresztül érhető el.